

Jézus Krisztus mondja:

„**ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.**”

Mt 18,20

Pünkösöd... Egyház az első pünkösöd után

A „világ” embere nem érti az egyházat, mert kívülről ítéli meg. Mivel az Egyházat a Szentlélek hozza létre, Ő alapítja, ezért a misztikára érzéketlen „világi” ember csak a láthatókon, a megfoghatókon tud tájékozódni. A történelem Néró császártól az ateista kommunizmusig bőven felvonultat „lelkese” egyházellenes személyeket és az ún keresztény jóléti világban ma is akadnak szép számmal, akik legszívesebben bezárnák az egyházat a templom falai közé... „Az egyház foglalkozzon csak az elesettekkel, a hátrányos helyzetűekkel, a társadalom periferiájára sodródottakkal, segítse a migránsokat és fogadja be őket...” – nyilatkozta az elmúlt hetekben az egyik honi urbánus „humán-értelmiségi” egy internetes kerekasztal-beszélgetésben – megtoldva azzal, hogy „egyébként is az állam alaposan kitömte pénzzel az egyházakat”... Hogy tessék?

Megdöbbenett ennek az embernek a tájékozatlansággal vegyes tudatlansága, hiszen a pénzt az egyház nem milliárdos jachtokra kapja, hanem azért, mert iskolákat, szeretet-otthonokat tart fent időseknek, fogyatékkal élőknek – ami ugye állami feladat... De ugyanakkor értem a kritizáló „megmondó-embert”, hiszen ő egy alapjaiban egészen más értékrenden tájékozódó világi ember... aki nem a tényeknek, hanem a vélemény-vezéreknek hisz, s azok vélt igazát szajkózza.

De, mi is az Egyház?

Először is: *mi nem?* Nem termelő üzem, nem uniformizált krisztuskövetőket gyártó automata gépsor, hanem *Krisztus URunk titokzatos teste: ecclesia invisibile* (láthatatlan egyház), de egyben *ecclesia visibile* is, azaz látható egyház is.

Az egyház azonban nemcsak misztikus test, de egyben az Isten-adta Élet „tere” is, hiszen az evangélium az ÉLET-ről, az életörömről szól, melyeket a találkozások adják. Talán nem véletlenül beszél Jézus a mennyországról úgy, mint egy nagy lakomáról!

Az egyház *opus propriuma*, elsődleges, legfőbb feladata: dicsérni Istent (*musica sacra*!) és tisztán hirdetni az evangéliumot, azaz a jézusi tanításra alapozva az etikai útmutatást (ez a szeretet alternatívája!) odaélni a társadalom elé, ami nem egyenlő a világ összes szociális gondjának-bajának felvállalásával!

Az egyház ugyanakkor nem egy statikus intézmény – még ha hit és erkölcs dolgában sziklaszilárd véleménye is van – az egyház *dinamikusan változó*, hiszen beleszületnek és kihálnak belőle az emberek.

Mindannyian vándorok vagyunk

Ha elfogadjuk a képet, hogy az út az életet jelenti, akkor az úton levésnek az az egyetlen értelme, hogy *eljussunk a célba*. Ettől még maga az útonlevés lehet izgalmasan szép, felfedezésekkel teli, de nem ezek a történések jelentik magát a Célt.

Az egyház önmagát kezdetektől fogva „*communio viatorum*”-ként definiálta, azaz *úton levők közösségeként*. A cél tehát világos, és nem is akármilyen, érdemes érte küzdeni: mert az együtt-küzdés szövetséges bizalmában, az istenadta élet szerelmes lüktetésében magát az Istent tapasztalhatjuk, érezhetjük, „láthatjuk”, még ha ez földi viszonylatban csak „tükör általi” homályos látás.

Az út hoszú és fárasztó

Aki úton van, az idővel elfárad. Ilyenkor le kell ülni és pihenni kell. Jézus egyházában, az úton levők közösségében sincs ez másképp – a természetes folyamat ellen berzenkedni nem szabad. Sokan mégsem akarják tudomásul venni, hogy az *emberi erő véges*, korlátai vannak. A test hat a lélekre, de a lélek állapota is visszahat a testre. Hiába van valaki jó fizikai kondícióban, ha lelkileg gyenge, akkor nem tud teljesíteni.

A teljesítőképesség „hullámlása” még az egyházban is tetten érhető. Változó korok változó kihívások elé állítják az egyház népet, ezért nincs „csoda-recept” a

mindenkori „hogyan?”-ra, csak Jézus URunkban bízhatunk, aki azt mondta: „*a Szentlélek abban az órában megtanít majd titeket arra, amit mondanotok kell*”. (Lk 12,12). Nemcsak választ ad a Szentlélek-ÚR-Isten, de *megoldást* is. Ha nem így lett volna, akkor az elmúlt 2000 esztendőben számos emberi gyarlóság miatt már rég elbukott volna a „Jézus-mozgalom”-ból kinőtt Egyház.

A keresztények láthatósága

Mintha mostanában elfelejtették volna a keresztények, hogy a láthatóság *elsődlegesen a gyülekezeti életben* realizálódik és a társadalmi prezentáció az mindig csak másodlagos! Jézus nem a mennyiséget helyezte előtérbe, Ő mondta: „*ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.*” (Mt 18,20)

Megtalálni az egyensúlyt gyülekezeti védett és a kihívásos társadalmi jelenlét között, ez valóban nem könnyű feladat, már csak a kereszténység történelmi múltja miatt sem. A kisközösségekben (család, munkahely, gyülekezet), ahol életünket megéljük, ott nem is tudunk perfect keresztények lenni, – mert emberek vagyunk, *simul iustus et peccator*/egyszerre megigazítottak és bűnösök) – de „elég jól”, Isten kegyelméből erőt merítve mégis lehetünk Krisztus hiteles tanúi:

Hitelesen!

Hitelességünk garanciáját nem az Egyház adja, hanem az, Akié az Egyház: *A Szentháromság Egy Igaz Isten!*

Ő bennünk van, s mi Őbenne – „*Mert ő benne élünk, mozgunk és vagyunk*” (ApCsel 17,28) – és ez akkor is így van, ha egyénként olykor elbizonytalanodunk és még az egyházban is kételkedünk... Ezért pünkösöd nélkül nem lehet megérteni a kereszténységet! Az egyház ugyanis *nem Pünkösöd múltjából él*, hanem a pünkösdi jövőben, azaz *Isten ígéreteiben*...

Kedves Testvéreim!

Lutherrózsánk ezévi második, (nyári) számával jelentkezem, melyben sok szép alkalomról találhatunk beszámolókat és olvashatunk érdekes riportokat.

Mindenek előtt az igen program-gazdag májusunk sikeres lebonyolításáért szeretnék köszönetet mondani gyülekezetünk Vezetősége nevében Mindenkinnek, akik bármilyen formában támogatták és imáikban is hordozták alkalmainkat! Megható volt az az áldozatkészség, amit tapasztaltam; áldás kísérje a Testvérek felajánlásait! Mindemellett hála legyen a Jóistennek! Mindvégig tökéletes idővel ajándékozott meg minket, aminek finn testvéreink rendkívüli módon örültek.

Nagy örömmre szolgált, hogy ebben az esztendőben 5 gyermek és egy felnőtt tehettek konfirmációi fogadalmat. Így most már – egyházi értelemben is – gyülekezetünk felnőtt tagjai közé tartoznak. Bízom abban – és szülőkkel, keresztszülőkkel és testvérekkel együtt imádkozom is – hogy Isten segítse őket további életútjukon és egyházszerető Krisztus-követők legyenek!

Előttünk van még évi „rendes” hittantáborunk, amit most július első hetének elején tartunk.

Jelentem, hogy a templomtorony tartószerkezetének generál-javítása rendben halad, s az erre felajánlott eddigi támogatásokat ezúton is köszönjük!

Bízva a személyes találkozásban, Mindenkinek testi-lelki töltkezésre is lehetőséget adó tartalmas, nyári időszakot kívánok!

János

Erős vár a mi Istenünk!

Rövid-hírek

Április 22-én az Agostyáni Emlékdőben elkísértük utolsó útjára *Bánfi Vilmos* testvérünket, akit 73 éves korában szólított magához az élet és a halál URa. Emlékét tegye a Mindenható Isten áldottá szerettei körében, s a gyászolóknak adjon lelki békességet!

Május 8-13. között finnországi *Joensuu-Pielisensuu-i* testvérgyülekezetünkől egy 8-fős csoport – *Tiina Wiberg* igazgató lelkész vezetésével – részt vett „kistemplom-má”-válásunk 25 éves évfordulója köré szervezett programsorozatunkon. Ezzel kapcsolatban írt cikkeket, riportokat lásd a következő oldalakon!

Május 24-én délelőtt 10 órakor rendezték a hagyományos *Szt. Orbán-napi ünnepséget* az Újhegyben lévő Szent Orbán szobornál (X. dűlő). Az alkalmon – ahogyan az elmúlt hosszú évek során – most is igehirdetéssel és áldással szolgáltam.

Május 24-én délután konfirmáció vizsgát tartottunk. Beszámolót lásd a túloldalon!

Május 25-én istentiszteletünkön *Sziklai Zsófia* kistestvérünk, *Sziklai Tibor* (ev.) és *Sziklai-Sax Angéla* (róm.kat.) gyermeke, *Sziklai Ágnes* (ev.) keresztyermek a keresztség szentségében részesült. Isten gazdag áldása kísérje új egyháztagunkat és családját!

Június 12-én csütörtökön délután hálaadó áhitattal előre- és visszatérintő testvéri beszélgetéssel szokásos *Nika-piknik* keretében lezártuk a 43. szemeszterünket.

Június 14-én családi istentisztelet keretében megkereszteltük *Serif Szonja* kistestvérünket *Serif Edwin Azir* (róm.kat.) és *Serif-Szalai Flóra* (ev.) gyermekét. A keresztszülői fogadalmat *Lukács Zsolt* és *Lukács Alexandra* (ev.) valamint *Serif Roland* és *Nagy Enikő* (róm.kat.) tették.

Június 14-én délután Naszályon – családi istentisztelet keretében – a *Frankó-családnál* – házszentelést tartottunk. Az igehirdetés alapigéje a 127. zsoltár 1-2. verse volt: „*Ha az ÚR nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.*”

Konfirmáció – 2025

Május 25-én, 99 éves gyülekezetünk konfirmációi istentiszteletére megtelt a kistemplomunk. Mindig nagy öröm, ha részesei lehetünk a növekedés csodájának és hálát adhatunk Isten gondviseléséért.

Megfelelő felkészülés után – ez jelentette az online-, de többségében jelenlétes oktatás elmúlt 1-1,5 évét – egy szombat délután elérkezett a konfirmációi vizsga és a másnapi ünnepi istentisztelet várva-várt ideje.

Nemcsak szülők és a konfirmandusok várták egészséges izgalommal ezt a „mér-földkönek” számító alkalmat, – ami majd az idők távlatában kristályosodik ki igazán – de jómagam is, hiszen szerettem volna minél többet megmutatni azokból a >gyümölcsökből<, amiket hétről-hétre, péntek délutánonként, egy-egy fárasztó iskolai hét után közösen érleltünk. A jelenlevő szülők, keresztszülők visszajelzéseiből is tudom, hogy benyomáskeltő egyházismereti és bibliai tudásukról adtak bizonyosságot mindannyian – az életkori eltérések ellenére is. Igen büszke voltam rájuk én is! (Jóllehet a szokásos 217 konfirmációi kérdésből a vizsgára „csak” 167-et hoztam, de ebből sem tudtam mindet „megválaszoltatni”...) Konfirmandusaink igen derekasan helytálltak, és a bő háromnegyed órában záporozó kérdéseim viharában sem bizonytalanodtak el!

Nagy örömömről szólt, hogy bár nem vagyunk „nagy” gyülekezet, az Úristen kegyelméből ebben az esztendőben hatan(!): *Pataki Dániel Gergely, Pataki Vid Barnabás, Beigelbeck Lilla, Óvári Emese Hanna, Vavrik Elina és Kovács Ivetta* (Dani és Barni édesanyja) ünnepélyes fogadadalmat tettek és járultak először az ÚR szent vacsorájához. Hálás köszönet szülőknek, keresztszülőknek mindenért!

Isten gazdag áldása kísérfje Őket!

Pataki Gergely másodfelügyelő urunk – mint konfirmáló fiainak az édesapja is – a konfirmandusok – szülőknek és keresztszülőknek mondott köszönete után – megható szavakkal adott hálát az Úristennek, s köszönte meg a gyülekezet nevében a felkészítést.

A találkozások kultúráját ápolva...

Gondolatok „kistemplommá-válásunk 25. évfordulóján

„Az első magyarországi út nagy hatással volt ránk. Először is nem voltak olyan nyelvi nehézségeink, mint azt gondoltuk. Kommunikálni tudtunk angolul és németül. A finn-magyar szótár pedig állandóan használatban volt... ujjal mutattuk a kiválasztott szavakat. Megértettük, már arra a pusztá tényre lehet támaszkodni, hogy az emberek meg akarják érteni egymást...”

(Matti Haunia – 1983)

Az ÚR 1983. évét írtuk... „Április végén a Joensuu-Pielisensuui Gyülekezet hivatalos látogatásra indult Tatára. A 14 fős csoport repülővel utazott Budapestre. Egyházaink közös munkájának eredményeként a magyar állam (35 év után! Szerk.) engedélyezte a testvérgyülekezeti kapcsolatokat. Az utazás akkor természetesen könnyebb volt, már nem kellett titkolni utunk célját. Több családnak az utazás és a szállás kifizetése nagy áldozatot jelentett. Többeknek nem volt fölösleges tőkéje, a havi fizetésük ki volt számolva, hogy az elég legyen az élelmiszerre és a számlák kiegyenlítésére. Mégsem panaszkodott senki az utazás végén, hogy nem érte meg a kirándulás. Az a barátságos fogadtatás és vendégszeretet, ami fogadott minket, olyan volt, amit még senki közülünk nem tapasztalt külföldi útja során. A repülőn beszélgettünk a tapasztalatainkról és megértettük, hogy a Tatán tapasztalt vendégszeretet nagyon hasonlított ahhoz, ami régen Kareliában is megvolt és már majdnem eltűnt. A tatai kirándulás, a Nagy családdal történt megismerkedés egy személyes barátság kezdetét jelentette. A keresztény testvéri szeretet megtapasztalása hatással van mindenkire és hatására az ember szeretne közelebbi kapcsolatot kialakítani, szeretne többet hallani, szeretne többet látni és többet tanulni. Az új baráti kapcsolatok születése, a magyarok életébe való bepillantás lehetősége megadta azt a pluszt, amit egy közönséges turistaút nem tudott volna nyújtani.” – Így emlékezett vissza a Barátom, Krisztusban Testvérem, Lelkészcollégám, életem leghűségesebb Levelezőtársam, akit 2017-ben 72 éves korában Teremtő URunk magához hívott.

Ezeket a gondolatokat azért idéztem ide, mert Matti Haunia és Dr. Nagy István (elődöm) voltak a „motorjai” testvérgyülekezeti kapcsolatunknak. A kezdetekkel kapcsolatban fontos megemlítenem – finn részről – az őt támogató Matti Sihvonen-t (későbbi kuopioi püspök), és Samuli Rannta igazgató lelkészeket, s a mindenki által ismert Paula Sainio lelkésznőt, aki kiváló magyar(!) nyelvtudásával mindenkit elbűvölt és elbűvöl ma is.

„mint élő kövek épületek fel lelki házá” (1 Pt 2,5)

Bár május 8-13. között finn testvéreinkkel együtt negyedszázados „templomosságunkat” – van tornyunk és harangunk(!) – ünnepeltük, valójában azért adtunk közösen hálát Gondviselő Istenünknek, mert évtizedeken át kegyelmesen megtartott minket, s testvéri találkozásainkon keresztül ápolhattuk barátságainkat.

Az alábbiakban arról szeretnék beszámolni – a teljesség igényével, de csak korlátozottan, a szerkesztési, terjedelmi véges lehetőségek miatt is – hogyan töltöttük el közösen, „egy szívvel egy lélekkel” ezt a pár napot.

Fénypontokkal toll 6 nap

Ezzel tudom leginkább jellemezni azt az együtt eltöltött programgazdag „hosszú hétvégét”, mely testvéri találkozásokkal, gyülekezeti kirándulásokkal telt el, s keretet adott számomra beszélgetésnek.

Minden napnak voltak fókuszpontjai, s ezeknek szervezői/felelősei, kiemelt közreműködői. Mindenki tudásának, tehetségének legjavát „tette bele”, hogy az

eltervezett alkalmak jó rendben megvalósulhassanak. Isten áldása legyen Mindenki felajánlásán! Az alábbiakban – napi bontásban – igyekezem összefoglalni, hogy én hogyan éltem át/meg ezeket.

Csütörtök

Ez volt joenssui testvéreink érkezésének napja. Hulin Zsolt gondnok úr és szerénységem vállaltuk a reptéri (Liszt Ferenc, de nekünk már csak Feriehgy!) transzport feladatát, hogy autóinkkal lehozzuk Tatára finn testvéreinket.

Mivel a csoportból hárman először jártak Magyarországon, ezért a repterről elindulva, igyekeztünk valami keveset bemutatni Budapestből. Autóink kihangosító rendszerén keresztül kommunikáltunk ill. meséltem el és hívtam fel finn testvéreink figyelmét, hogy a szokásos belvárosi dugókon „átvergődve” éppen mit érdemes nézniük.

Így jutottunk el a budai *Trófea Grill* étterembe, ahol *Csórik János* presbiter testvérünk és családja a csoport számára asztalt foglalt. A legkülönbözőbb, egzotikus finomságoktól roskadozó svédasztalról mindenki – saját kapacitása terhére (!) – bősséggel ehetett és ihatott. Finn testvéreink bátran kóstolgatták a finom magyar borokat is, s nem győztek köszönetet mondani a vendéglátó Csórik családnak...

Innen a *Gellért-hegyre* vittük őket, ahol kalandos mellék-ösvényen ugyan – a citadella rekonstrukciója miatt –, de legalább az első kilátó-teraszig eljutottunk. Mivel testvéreink elindulásának reggelén *Joensuuban még esett a hó*, ezért a virágzó akácfa látványossága erősen konkurált az élénk tárult napfényes budapesti panorámával.

Hazafelé-jövet – kántorunk ötlete nyomán – az autópályáról letérve, megnéztük a *Turul*-emlékművet és egy kis rögtönzött történelemóra után a *Szelim*-barlangból gyönyörködtünk a lenyugvó Napban. A bőséges ebéd után mindenkinek jólesett az erdei séta, s nagy örömmel vették, hogy olyan élménnyel leptük meg őket, ami számukra a legfontosabb: a természet.

Kistemplomunknál a szállásadók – *Hulin, Roszik-, Széles-, Sziklai-*, valamint a lelkes-család képviselői már vártak minket, hogy a hosszú repülőút és aznap történések után – miután minden családnál még gyaníthatóan egy vacsorát is abszolválniuk kellett vendégeinknek – nyugovóra térhessenek.

Péntek

Pénteken reggel 10 órakor a tatai Sport utcában a Lovastörténelmi Múzeum előtt találkoztunk, hogy finn vendégeinkkel együtt *Nieselberger Róbert* információ-gazdag vezetésével bepillantást kapjunk a *Monarchia-korabeli*, méltán világhírű tatai lovasélet zsokéinak, idomárainak nem mindennapjaiba.

A több mint egyórás tárlatvezetés mindenkit elgondolkodtatott. Nekünk tatai evangélikusoknak számos kapcsolódásunk van *Henry Milne*-hez, (1857-1938), aki a világhírű telivér *Tokio* idomárja is volt és *Péchy Andor* hívására érkezett Tatára a *Berlini Reiterhof*-ból.

A jövőre alapításának 100. évfordulóját ünneplő *Tatai Evangélikus Gyülekezetnek* ugyanis az a *Dr. Stranzky János* volt 36 éven(!) át a felügyelője, aki *Henry Milne* lányát *Milne Eleonóra* zongoraművészt vette feleségül.

A lovasélet szakfogalmaival alaposan megtűzdelt érdekes betekintés angolra fordítását gyülekezetünk felügyelője, *Széles Anikó* vállalta magára.

Innen autókkal a várhoz siettünk, ahol szintén szakavatott vezetéssel megtekinthettük a várat és kuriózumként a bástyák alatti kazamatákat is.

A vár megtekintését a lelkészcsaládnál egy finomságokat felvonultató ebéd követte, melyet kántorunknak (Bettinek) köszönhattunk.

Az ilyenkor szokásosan elhúzódo asztali beszélgetést be kellett fejeznünk, mert délután 5 órától kistemplomunkban agapéval egybekötött vetítéses alkalmon közösen idéztük fel a múltat.

A vacsorának is beillő, testi jólétünkről való gondoskodást pedig Emőkének és Ferinek köszönjük!

Testvéri beszélgetésekkel gazdagítottan tértünk haza, s készültünk a másnapi Öskü-Veszprém-i kirándulásra...

Folytatás a 8. oldalon!

A hálaadó istentisztelet

Május 11-én délelőtt 10 órára hirdettük meg azt a hálaadó istentiszteletet, melyre – Máté evangélistának a megállapításával élve – „sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak”... Mentségünkre legyen mondván, május minden hétvégéje rettenetesen programgazdag. Csak nekem mintegy kéttucat testvérünk jelezte, hogy sajnos – érthető okokból – nem tudnak jelen lenni.

A kik viszont megtisztelték minket jelenlétükkel, bizonytal nem bánták a velünk ünneplést! D. Szevik Imre és Ittész János nyugállományú püspökök, valamint Szemerei János, egyházkerületi püspökünk áldáskívánó levélben mentették ki magukat, amiket az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlésen felolvastunk.

Az egész istentiszteleten végigvonuló zenei szolgálat ünnepi hangulatot teremtett, s előkészítette Tiina Wiberg igazgató lelkész női prédikációját.

A közgyűlésen – amit Széles Anikó gyülekezeti felügyelő testvérünk vezetett – díszvendégeink köszöntötték az ünneplő Gyülekezetet. Először Mészáros Tamás, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületünk felügyelője osztotta meg gondolatait és vallott mély kötődéséről Finnországhoz és különösen is a Joensuu-i gyülekezethez.

Egyházkerületi felügyelő urunk mellett köszöntötte az ünneplő gyülekezetet Dr. Márkus Mihály nyugállományú református püspök és Gyimóty Géza, az országgyűlés egykori alelnöke, aki évtizedeken át a Tatai Református Egyházmegye gondnoka volt és a tatai ökumenikus élet bástyája, fáklyavívője.

A köszöntések sorából természetesen nem maradt ki Szarka István sem, a Fejér-Komáromi Evangélikus egyházmegyének esperese, aki a liturgia szolgálatát velem együtt végezte.

Az ünnepi istentiszteletet agapé illetve vendégeink tiszteletére adott díszebéd követte a Gottwald Hotelban, melyek keretét adták a testvéri beszélgetésekre.

Ezúton is köszönjük Mindazoknak, akik felajánlásaikkal segítették programjainkat, támogató jelenlétükkel emelték ünnepi megemlékezésünket, hogy ezen keresztül is erősödhessen lutheránus identitásunk, kötődésünk Evangélikus Egyházunkhoz, gyülekezetünkhöz és mindenekelőtt Megváltó URunkhoz, Jézus Krisztushoz.

Soli Deo Glória!

fm

LUTHERRÓZSA ARCHIV - 2011

viSSzatekintés

Az augusztus 3-án délelőtt érkezett mintegy negyvenfős, fiatalokból álló csoportnak először gyüleketünk életéről számoltunk be, majd rövid felfrissülés után városnézésre indultunk. Ezt követte a templomkerti szürkemarha-gulyás-ebéd – felajánlásokat (Dr. Roszik Pétertől ill. Kurucz Ivántól), s természetesen mások segítségét itt is hálásan köszönjük(!) –, amit közös éneklés, imádság követett. Sajnos az idő gyorsan szaladt, s nem sokkal 4 óra után vendégeink már úton is voltak bécsi szálláshelyük felé, ahonnan egy rövidke (fél)nap erejéig "átjöttek" Tatára – meglátogatni minket.

A város bemutatására szánt viszonylag kevés időt igyekeztünk jól kihasználni, s úgy alakítani, hogy a fiatalok érdeklődése se lankodjon. A képen F. Betta vezeti éppen a csoportot, s németül meséli Harry Lamminak a helyi látnivalókat, aki azt a csoportnak fordítja.

A kísérők közül ittmaradtaknak (Tiina Reinikainen – joensuu másodiklelkész – és férje Jukka, aki igazgató lelkész Kuopióban; Matti és Pirjo Ketonen valamint Sirkku Tyrväinen és Kaija Varisvalamit, akik testvérgyüleketünkben presbiterek) másnap programmódosulás miatt (Pilis!) lelkész és kántorunk – szakadó esőben –, a főváros nevezetességeit igyekezett bemutatni...

Lelkészcsalád vendégeink tiszteletére vacsorát adott, melyre a szállásadók ill. néhány presbiter is hivatalos volt.

Finn lelkész házaspár, s kislányuk Venla, a Gellérthegyről szemlélik a várost.

A szép találkozás meghitt pillanatai... Búcsúzáskor énekkel, imádsággal adtunk hálát Istennek megtartó kegyelméért.

Gyülekezeti kirándulási anziksz

Képes beszámoló (anziksz) Pataki Gergely másodfelügyelőnkől

Kora reggel van, hamarosan indulunk – 7 finn vendég testvér és még vagy háromszor annyian a gyülekezetből. Úticélunk ma Öskü és Veszprém...

Kedves szülőfalvam, Öskü, ahol a szülői ház mindig is vár, megbocsát, mint Adynál: „Falu még nem vár kegyesebben / Városi bujdosóra”. S hiába költöztem el onnan az általános iskola után (Sopron, Pécs, Székesfehérvár, Budapest, Tata – elég szép körre sikeredett eddig az életem), az évek múlásával egyre jobban erősödik az onnan származás büszke érzése. S ezen gondolkodom: lehet-e ezt egy ilyen látogatáskor felmutatni, bemutatni, átadni? Aligha. Ez az én legbelső érzésem, nyugovásom és lelki csendességem. De hogy miért is tudok rá oly’ büszke lenni, mik a csodálatos értékei? Azt bizony meg tudom mutatni, el tudom mesélni! S így talán másokhoz is közel kerül ez a mesészerű bakonyaljai község.

Ősl magyar faluként tartják számon

I. László királyunk egyik oklevele már említi 1082-ből. Híres urai voltak az Újlaki család, ők várat is építettek itt. A török időkben lakatlanná vált, a kurucok sem kímélték, majd csak az után települtek be szlovák családok (Pavelkák, Hornyakosok – az én családomban, rokonságomban is van). Valószínűleg velük érkezett meg az evangélikus gyülekezet magja is.

A gyülekezet anyakönyvének vezetését 1721-ben kezdték meg, első, név szerint ismert lelkésze Raksányi György volt. Az első templomot 1785-ben kezdték építeni, és 1786-ban szentelték fel. Az épületet később többször bővítették és felújították, 1860-ban nagyobb templomot építettek, amelyet 1863-ban szenteltek fel. A toronyban most is két harang lakik, a nagyharang felirata: „Az élőket hívogatom, a holtakat elsiratom.” Rendje van a harangok megszólalásának is: más-más harang csendül, ha az elhunyt nő, férfi vagy gyermek. A felújításkor új padok, új szószékoltár került a templomba, és karzattal is ellátták.

Amíg kicsik voltunk (nem konfirmáltunk meg), a karzatra nem mehettünk fel (ez volt a hagyomány). Gyerekként édesanyámmal a jobb pad sor orgona alatti egyik padjában ültünk, csak később kerülhettem fel a bátyáimhoz a karzatra, amelynek ablakából egyébként tökéletesen rá lehetett látni a házunkra. Sohasem volt illő késni, főleg nekünk, akik két percre laktunk a templomtól. Ami akkor azért adott „szomorú kötelességet” is, hiszen annak idején vasárnaponként két istentisztelet is volt: délelőtt 10 órakor és délután 2 órakor. S nem nagyon volt alóla kibúvó! Mára megváltozott a helyzet: kéthetente van istentisztelet...

Próbás Idők

A gyülekezet története során számos kihívással nézett szembe, például a második világháborúban súlyos károkat szenvedett a templom tornya és tetőszerkezete, amelyet 1947–1948-ban sikerült helyreállítani. Az épületet azóta

többször renoválták, legutóbb 2023-ban az elektromos hálózat teljes rekonstrukciója és az orgona felújítása történt meg. Ezt az orgonát szolgáltatta meg Mikko Juntunen, a finn testvérgyülekezetünk kántora.

Csodás orgonajátékkal ajándékozott meg bennünket – ami azonban számára jelenthetett némi kihívást, mert »tudomásom szerint« az orgona pedáljai a hagyományos elrendezéshez képest fél oktávval »el vannak csúszva« – így nehéz rajta játszani...

Az ösküi gyülekezet pástyorolását most nagy szeretettel – 2021. óta – Szabó Vilmos Béla látja el, ő fogadott minket és mesélte el a templom és a gyülekezet történetét. A templom és a gyülekezet tagjai, presbiterei kedves kis vendéglátással fogadtak bennünket a gyülekezeti teremben.

Gyönyörű Időnk volt...

Arra, hogy meglátogassuk Öskü igazi nevezetességét, amivel szinte teljesen egyedülálló az országban: itt van a legé-

Szabó Vilmos Béla lelkésztestvérem gyülekezet-történeti érdekességeit Horváth Tibor testvérünk kiváló németességgel fordítja vendégeinknek.

pebben megmaradt *Árpád-kori körtemplom*. Történetileg igen téves a *Török Mecset* elnevezés (sokan így emlegetik, sőt az oda vezető utca neve is *Mecset utca*), de ez bizony nem fedi a valóságot (de történelmi legendának nagyszerű).

Egy vasúti sínekkel kettévágott dombon áll ez a román stílusú templomocska (rotunda), a jellegzetes, gombára emlékeztető félgömb alakú zsindelytetejével. Elmondhatom: ősi kövek között nőttem fel: napközisként, szabad órákban társaimmal, barátaimmal rengeteg időt töltötünk itt, hol indiánokat üldöztünk, hol bújócskáztunk vagy számháborúztunk, de arról is van emlékem, hogy ősi kincsek, pénzek, maradványok után kutattunk, ástunk a templom környékén.

Hogy milyen lehetett eredetileg vagy teljes pompájában, sajnos, nem tudjuk. Bejárata délre nyílik, a homlokzaton fennmaradtak az eredeti lőrészerű ablakok. A templombelső meglehetősen puritán, az eredeti barokk berendezése ma már teljesen hiányzik. Ugyanakkor a masszív kőcupola még az eredeti – túlélte a történelem viharait, közepén még mindig megvan az egykori csillár felfüggesztésére használt fémkampó. Nem tudjuk, hogy a most már fehérre meszelt falak milyen freskókat rejthetnek, csak a diadalív felett látható a *Zichy család* erősen megkopott címere. Annak ellenére, hogy feltételezhetően a XI. században építették, hiteles írásos dokumentum, egy felújítási szerződés 1700 körül említi először. Ekkor kapta jellegzetes formájú tetejét, de ekkor még tartozott hozzá egy kis

lélekharangnak helyet adó kis torony is. A kurucok által elűzött svábok helyére érkezőt atyafiak hiába kérelmezték, nem vehették használatba a templomot.

Padányi Bíró Márton püspök 1747-ben látogatta meg az ösküi *Szent Kereszt Megtalálása* plébániát, ebből a jegyzőkönyvből tudjuk, hogy karzat is volt benn, kézzel fújtható orgonával, és fából készült szószék is helyet kapott benne, és 3 oltára volt a templomnak. A katolikus közösség a kis templomot kinőtte, az 1847-ben megépült új templomba átvitték a felszereléseket (a harangot is), az új plébániatemplom a nevet is tovább vitte, a kis körtemplom pedig új nevet kapott: *Keresztelő Szent János Kápolna* lett. Miután már nem használták rendszeresen, állapota romlani kezdett. A teljes pusztulástól *Batthyány Franciska* grófnő mentette meg 1878-ban. Azonban ezt követően is – mivel nem használták – egyre elhanyagoltabbá vált az épület. A két világháború kö-

zött – *Kertész Kálmán* plébános erőfeszítése nyomán – újra megmentették a pusztulástól. A II. világháborút követően sem javult a sorsa: rendszeresen feltörték, a szovjet katonák is többször „megtisztelték”, villámcsapások rongálták. 1975-76-ban újabb helyreállítási munkálatok folytak, az elmúlt években pedig a szükséges állagmegóvási és karbantartási munkákat végezték el.

Évente kétszer tartanak benne szentmisét: védőszentje, *Keresztelő Szent János* ünnepén és *Szent István* király ünnepén. Időként komolyzenei koncerteknek is helyet ad.

A hely ugyanakkor áraszt magából egyfajta szakrális erőt: valami ősit, mélyet, lélekhez és szívhez nyúlót. Talán azért is jó oly megmagyarázhatatlanul az árnyékában ülni és csendben imádkozni. Vagy éppen az ősi falak között elcsendesedni, összekapcsolódni Istennel, dicsőíteni őt – ahogy azt gyönyörű énekükkel finn testvéreink is megtették.

E falak talán most hallottak először finn szavakat, s ezzel egybe kapcsolódott itt idő és tér, régmúlt és jelen, skandináv tisztaság és régi magyar hit. Egyek vagyunk Istenben, az általa teremtet világ bármely pontján élünk is, a kimért idősík bármely éve adatnak is meg nekünk, az üzenet tiszta és világos: *Isten szeret téged és ma is vár, adjunk hálát mindenért, ami ezen a napon is elérte, megérintette a szívünket!*

Pataki Gergely

gyülekezeti másodfeligyelő

...Templomlátogatás nem maradhat el hálaadó ének nélkül

Otthon – Veszprémben...

Egy „tősgyökeres” veszprémi evangélikus beszámolója

Egy nyugodt vasárnapl Istentisztelet végén kezdődött számomra, amikor lelkészünk, Mátyás, meglegyezte, hogy Veszprémbe lesz a gyülekezeti kirándulás, és erősen számít rám a vezetőség, mint egykori helyi lakosra, gyülekezeti tagra. Ezt az Információt később felügyelők, Széles Anikó egészítette ki azzal, hogy a kirándulás része a kistemplommá válás 25. évfordulójára rendezett ünnepségnek, ahol jelen lesznek vendégek a finn testvérgyülekezetből is.

Kora ifjúságomból rengeteg helyet tudok mutatni Veszprémbe, amelyek azonban csak nekem fontosak, így át kellett gondolnom, hogy milyen program, látnivaló lehet izgalmas a gyülekezeti tagok számára, és ezt hogyan lehet beilleszteni egy szűk időkeretbe. Végül a veszprémi evangélikus templomhoz közeli látnivalókra esett a választás.

A látnivalók programját több körben felügyelő asszonyunkkal egyeztetve átdolgoztuk, felhasználva a korábbi kirándulások tapasztalatait.

Személyes adalék a kiránduláshoz, hogy több mint 30 évvel ezelőtt rendszeresen megfordultam ösküi ifjúsági alkalmon, ahol rendszeresen találkoztam, rohangáltam és pingpongoztam egy *Pataki Gergely* nevű, hasonló korú ifjúval. És sok év után újra összehozott bennünket az isteni gondviselés egy előre teljesen megjósolhatatlan helyen (a felismeréshez külső segítséget is kaptunk, mert bizony sokat változtunk azóta).

És eljött a kirándulás reggele

Gyermekeim velem tartottak a buszon, és Orsi lányom már az odaúton lassú, de kitartó munkával „kitúrta” lelkészünket a kiválasztott székéből. (Ez erős tényállítás, szívesen átadtam a helyem, mert nem volt kérdés számomra, hogy *Sziklai Kati néni* jobb uti-, és játszótárs a hosszú utazás alatt. – Szerk.)

Alapos és részletes szervezői munka gyümölcseként, a tervezett időpontra megérkeztünk Veszprémbe, és az ebédet

is, kisebb várakozás után, elfogyasztottuk egy étteremben, amelynek épülete 30 évvel korábban még moziként működött és a veszprémi evangélikus templommal szemközt található.

Ezután átsétáltunk az evangélikus templomhoz, ahol már vártak bennünket. A templomot és a gyülekezetet *Isó Zoltán* lelkész (én még nála konfirmálkoztam) és *Balla Emőke* felügyelő mutatta be magyar és finn nyelven.

Veszprém erősen katolikus város, mivel a püspökséget (1993-tól érsekség) még Szent István alapította, és a „királynék városaként” ismert. Az evangélikus temp-

lom építését az 1790-es évek végén a türelmi rendelet tette lehetővé, de akkor még torony nélkül és a város határában. A város terjeszkedésével a templom a központi sétáló utca, és ezzel a belváros egyik fontos része lett. Tornyt 1910-ben építettek hozzá. A kommunista időkben az egyházakhoz tartozó iskolát és egyéb épületeket államosították, és az utcakép rendezéseként lerombolták, de a közvélemény nyomására a templomot elbontani nem merték. Hogy a templom „zavaró hatását” csökkentsék, egy 20 emeletes épületet építettek fel mellé, amelynek az állapota mára erősen leromlott. Van ami időtállóbb...

A gyülekezeti terem és a lelkészlakás sokáig a templomtól kb 1km-re volt (legnagyobb örömemre az én szülői házamtól pedig két utcányira), de 1999-re a kárpótlásból és támogatásokból sikerült a templom mellett egy új lelkészlakás – iroda – gyülekezeti terem együttest felépíteni, és a hitéletet

egy helyre koncentrálni. A templom belső terét 2021-ben újították fel, a padokat, a padlóburkolatot világosabbra cserélték. A mai napig minden belépéskor meglepődök a látványon.

A közös éneklés, kávézás, süteményezés után (ha valaki az ösküi vendéglátás és az ebéd után még éhes maradt volna) a vállalkozó kedvű gyülekezeti tagokkal elindultunk meghódítani a várat. Megnéztük a *Szent Mihály Székesegyházat*, de sajnos a felújítási munkák miatt nem láthattuk a vár emblematikus szoborpárját, *Szent István* és *Gizella* királyné szobrát. A szép idő és a sok sütemény megtette hatását, és sokan vállalkoztak, hogy kísétnak a vár melletti *Benedek-hegyre*, ahonnan több irányba is remek kilátás nyílik Veszprém csodálatos dombjaira.

Az idő haladt, és nekünk is vele kellett tartanunk, vissza a templom gyülekezeti termébe, ahol rövid frissítő után elindultunk a buszhoz, majd vissza Tatára.

Isten áldása kísérte a kirándulásunkat a *gyönyörű idővel*, a sok szép látnivalóval és azzal az *élménnyel*, hogy *egy napon két másik gyülekezettel is megismerkedhettünk*.

Horváth Tibor

„Minden jó, ha a vége jó”

Utolsó napunk Esztergomban és Visegrádon

A finn testvérek látogatásának utolsó teljes napjára (hétfőre) egy Esztergomot és Visegrádot célzó kirándulást terveztünk. A nap teljes szervezését és lebonyolítását a Beluzsár-házaspárra bíztuk – alapos okkal. Levente mérnöki precizitással, Márta ügyvédi tényyszerűséggel és mindketten teljes szívvel-lélekkel és töretlen lendülettel kalauzoltak kedvenc városaik nevezetességei között. Márta briliáns németséggel, Levente pedig angolul mondta a legfontosabb tudnivalókat.

Mivel mi Nyergesen lakunk, ezer szállal kötődünk mindkét településhez, ráadásul én esztergomi diák voltam, adódott a lehetőség, hogy mi mutassuk meg a két várost a testvéreknek. Nagy lendülettel álltunk neki Leventével a tervezésnek és különleges élményt szerettünk volna nyújtani. (Ez maradéktalanul sikerült is! – Szerk.) Ezer gondolat cikázott a fejemben: rajongva szeretem Esztergomot, a múltját, több száz fényképem van a városról, a Bazilikáról, a Várhegy zeg-zugairól, de tudtam, hogy képtelenség mindazt az információt, adatot, élményt átadni, amit az évek alatt összegyűjtöttem – így séta közben igyekeztem inkább csak érdekes történetekkel, könnyen megjegyezhető dolgokkal »szórakoztatni« a testvéreket.

Május 19-én kora délelőtt találkoztunk Esztergomban az Őszeminárium előtt, a Szent Adalbert Központ árnyas parkolójában, és a járműveket visszahagyva, innen indultunk felfedezőútra. Sétánk közben pedig a Lelkésznő (Tiina) fáradhatatlanul, mindvégig mosolyogva tolmácsolt.

„Kezdsének” bejártuk a Sötét-kaput és a primási pincerendszernek egy picike részét. A várhegyre felkapaszkodva aztán elmesélhettem kedvenc esztergomi történetemet a Bazilika „túloldalára átkerült” Bakócz-kápolnáról (és arról, miként sikerült a II. János Pál pápa látogatására a kápolnába tervezett lift építését megakadályozni – ebben esztergomi diákként nekem is volt részem!), meséltem a Bazilika híresen csapnivaló akusztikájáról – ami még Liszt Ferencnek is kedvét szegte.

Mesélhettem a világ legnagyobb(!), egyetlen vászonra festett oltárképéről, amit kész, kifeszített állapotában Firenzéből, ökrök hátán szállítottak Esztergomba és amelynek területe pontosan akkora, mint az esztergomi evangélikus templom alapterülete.

Mesélhettem az esztergomi evangélikusokról, az aprócska gyülekezet kialakulásáról, rövidke történetéről, a megmaradásért folytatott folytonos küzdelemről – mert hát Esztergom végtére is a „magyar Vatikán”: a magyar katolikus egyház bölcsője és mindenkor központja. Bejártuk a Bazilika altemplomát is, leellenőriztük, hogy valóban 17 méter vastag (!) a fal a kupola alatt és láttuk az utolsó magyar hercegrímás síremlékét. „Végigszaladtunk” a Kincstár termein (pedig a Kincstár is »megérne egy misét«: itt őrzik pl. a nagyjából 800 éves koronázási eskü-keresztet),

innen pedig felfestettünk a Bazilika panoráma kávézójába. Ha valaki még nem járt itt, mindenképpen próbálja ki! Fantasztikus látvány tárul az ember szeme elé a hatalmas üvegablak túloldalán: lábunk alatt a Duna, a Mária Valéria híd, a Víziváros, a püspöki paloták, szemközt az Alacsony Táttra és a kávé is finom. (Tényleg az volt, Mártáék vendégei voltunk itt is. – Szerk.)

A pihenő után átsétáltunk a Várhegyen, bekukkantottunk a várba, Szent István születési helyére (már ha tényleg itt született), elsétáltunk a dombocskára mellett, ahol Balassi Bálint halálos sebet kapott és elérkeztünk a Bibliothecába, a Főszékes-egyházi Könyvtárba.

Az épületet a mi kedvünkért (értsd: Leventének közbenjárása miatt!) nyitották ki, egyébként csak korlátozottan látogatható. A Bibliotheca, mint ezer éve létező egyházi intézmény és annak gyűjteménye fel-

A Bibliothecából a *Kis Duna sétányon* és az *Erzsébet parkon* át – sok-sok mesével kísérve sétánkat – a varázslatos *Vízivárosba* jutottunk, ahol az egykori *Török Birodalom* északnyugati irányban fellelhető leg-távolabbi épen maradt és felújított *dzsámija* áll. Az *Erzsébet park* különleges kedvencem (és nem csak azért, mert egykori gimnazistaként számtalan élmény köt ehhez a helyhez), hanem mert talán innen mutatja a *Bazilika* és a *Várhegy* épületegyüttese a legfenségesebb arcát.

Ekkor már igyekeznünk kellett *Visegrádra* (szerencsére nincs messze a királyi város), ahol *ünnepélyes dobszóval*, *korhű reneszánsz ruhákban* és nagy szeretettel ebédre vártak bennünket a *Salamon torony* lábánál. (Az ebéd igen bőséges és finom volt és a csoport itt is a „*Beluzsárok*” vendége volt – *Szerk.*)

Ebéd után fel is sétáltunk a toronyhoz, aztán egy odarendelt busszal elvittek bennünket a nap utolsó programjára. Hétfő lévén, a *Palota* (*Gizella királyné rezidenciája*) zárva volt, a kedvünkért (*Levente és Márta* ezt is megszervezték!) mégis kinyitották, így a *Palota udvara* és a *Palota minden terme* pár órára zavartalanul a miénk lehetett.

A naplemente a visszaúton *Párkányban* ért minket, ahol a méltóságteljesen hömpölygő *Duna* és túloldalán a *Bazilika* tényleg lenyűgöző háttérkép egy búcsú-csoportképhez.

Dr. Sümegi Márta
presbíter

becsülhetetlen érték. A legidősebb, 1180-ból származó könyvecske, a magyar ősnymat-állomány jelentős része, a *Bakócz graduálék* – mind különlegesség a maga nemében és méltán a katolikus egyház büszkeségei (illendően meg is csodáltuk).

De a mi *lutheránus szívünknek* az a *Wittenbergben 1560-ban nyomtatott, Dr. Luther Márton* által német nyelvre fordított Biblia volt a legkedvesebb, melyet a kedvünkért előhoztak a gyűjteményből és amelybe igen óvatosan bele is lapozhattunk.

Növekvő gyülekezet – új kihívások

Beszélgetés Tiina Wiberg igazgató lelkésznővel

Tiinával 2011 óta ismerjük egymást, amikor is szervezőtechnikai okból kifolyólag »felborult« a programjuk. Feleségemmel felajánlottuk, hogy az így keletkezett „üres napokat” igyekezzünk tartalommal megtölteni, s megmutatjuk nekik mindazt, ami ebbe „belefér”... Mindeközben igazi barátság szövődött a tatali kántor és az akkor még pielisensuui másodlelkész között. A vasárnapi hálaadó ünnepi istentiszteletünk és vendégeink tiszteletére adott díszebéd után ültem le testvérgyülekezetünk Kirkkoherra-jával hitéletünk aktuálításairól beszélgetni.

Először is szeretném megköszönni, hogy időt és energiát szántatok arra, hogy eljöttetek és részt vettetek ezen a számunkra fontos ünnepen. Bár igyekezzünk követni a Pielisensuu-i gyülekezet életét, de hadd kérdezzem most mégis: Hogy vagytok, milyen eseményekről, tudsz beszámolni nekünk?

Ha azt kérdezed, hogy vagyunk, akkor először is azt kell mondanom: *gyülekezetünk növekszik*. Ez igazából kivételes helyzet Kelet-Finnországban, mert sok gyülekezet taglétszáma csökkenő tendenciát mutat – mint Európa más részeiben is – hiszen egyre több az idősebb ember és egyre kevesebb a gyerek... Itt ezen a részen – Kelet-Karéliában – több a kicsi falu és városka és az emberek elköltöznének. Nálunk azonban – mi Joensuu városának a közepén helyezkedünk el – emiatt nálunk pont fordított a tendencia. Növekszik a gyülekezetünk – ide költöznek emberek, és tagjaivá válnak a gyülekezetünknek. (Ez a létszámemelkedés a mi területünkben jellemző, sajnos más gyülekezetekről nem igazán mondható el.)

A növekedés miatt, az ideköltözés miatt ugyan növekszik a gyülekezet – még akkor is, ha mindig is voltak, akik elhagyták az egyházat –, bár most ez a tendencia alábbhagyott és kevesebben lépnek ki a gyülekezetből, mint korábban. A világ helyzete megváltozott, talán ez is szerepet játszik.

Mivel egyházi adót fizetnek az ide érkezők, így ez *gazdaságilag* is fontos. Mivel családok költöznek, így a gyerekek létszáma is növekszik. Továbbá Joensuu egyetem város is, így nagyon sok fiatal felnőtt is kapcsolódik a gyülekezetünkhöz. Ez a növekedés azonban új feladatokkal jár.

Van elég munkatársatok ehhez?

Az erőforrásaink – annak ellenére, hogy növekszik a gyülekezet és úgy néz ki, hogy ez még jó tíz évig így lesz – *ebben a helyzetben mégsem keresünk új munkatársakat*. Szükségünk lenne rá, de az új kihívások, új költségeket is jelentenek, s bár most lenne rá pénzünk, hogy felvegyünk új munkatársat, de *óvatosság* vagyunk ezzel.

Önálló gyülekezet vagyunk, de egy másik szálon öt gyülekezettel kapcsolódunk össze. Azaz: bár anyagi függetlenségünk van, ugyanakkor együttműködéssel járó felelősségünk is van.

Ezt egy kicsit nehéz elmondani... van egy saját adminisztrációs hatáskörünk, de van egy közös is. És ebben a nagyobb, közös körben úgy döntöttünk most, hogy nem veszünk fel új munkatársakat, nem toborzunk új munkaerőt.

Nálunk ugyanis az egyházi struktúra egészen más. Az egyház felelőssége és mindenkor feladata, *mindenkinek az eltemetése* és ez az egyházi temetői fenntartását is jelenti. Talán ez a legnagyobb egyháznak delegált állami feladat.

Aztán van egy további felelősségi körünk is, a *műemléki épületek* gondozásával, fenntartásával kapcsolatosan.

Emellett van egy igen jelentős adminisztratív feladatunk: nálunk van egy névsor a tagjainkról. Finnországban ez az egyház feladata, hogy vezesse (jelenleg digitálisan) a tagok regisztrálását és így része legyen a rendszernek. Régebben ezt papíralapúan vezették a lelkészek.

Nálunk, Finnországban fontos gazdasági erőforrást jelent az *egyházadó*. A központi egyháztól, illetve az államtól ezekre az előbb említett feladatokra kapunk támogatást.

A hat gyülekezet tehát közös kasszán van. Az egyházból közösen gazdálkodunk, *segítünk egymásnak*, hiszen vannak olyan gyülekezetek, ahol nem a létszám-növekedés, hanem a létszám-csökkenés az aktuális tendencia. Így hordozzuk egymást, tesszük lehetővé a gyülekezeti élet fennmaradását.

Ezek miatt döntöttünk úgy, hogy nem veszünk fel új embereket. Van 5 lelkészünk és 2 kántorunk. Bár valójában többre lenne szükségünk, hiszen növekedünk, de közösen úgy határoztunk, hogy most így megoldjuk „valahogy” és próbálunk új megoldásokat találni. Például azáltal, hogy a kisebb gyülekezetekből a lelkészek – szabad kapacitásaik terhére – átvállalnak valamit a közös feladatokból.

Van-e olyan szolgálati terület a Finn Evangélikus Egyházban, ami különös odafigyelést igényel?

Gyülekezeteinkben vannak munkatársaink, *diakónusok* és *lelkészek*, most mégis azt kell hogy mondjam: általánosságban *ifjúsági munkatárs-hiányban szenvedünk leginkább*. Például még Dél-Finnországban is nehéz találni ilyen szakembert. Diakónusokból sincs elég, bár egyelőre még nem annyira nagy a hiány, de most nehezebb találni új diakónusokat, mint korábban...

Csak ezek után harmadikként jön a lelkészhiány. Ez mindig attól is függ, hogy Finnország melyik részét vizsgáljuk. *Dél-Finnországban* mindig több a munka és több a lehetőség, ott könnyebb találni munkatársakat. *Észak-Finnországban* ez sokkal nehezebb, például a gyülekezetek *nehezebben találnak vezető lelkészt* vagy egyáltalán lelkészt...

Tehát nem attól függ, hogy Helsinki környékén nagyobb az anyagi megbecsülés, mint egy északi gyülekezetben...

Nem, nálunk nagyjából azonosak a bérek. Vannak ugyan kicsi különbségek, de alapvetően nem ez jellemző. Van ahol kicsit többet tudnak kigazdálkodni a lelkészi bérre, de tényleg nem nagyok ezek a különbségek. A vidéki élet az mindig más. Nagy változások vannak a világban, nálunk is, a munka világában és az egyházban is, és ezeknek komoly hatásai lesznek az elkövetkező időkben.

Milyen jelentős alkalmaitok voltak az elmúlt években?

Az előbb Mikkot kérdezted a zenei életről, hadd mondjam, hogy ebbéli gyülekezeti munkánkat kitüntették.

Feladatainkhoz a hozzáállásunk abból fakad, hogy csak egy templomunk és egy gyülekezeti házunk van, de majdnem 14000(!) tagot számlál a gyülekezetünk. Olykor nem férünk be... és így egyre gyakrabban „fal nélküli gyülekezetet” igyekeznünk építeni, azaz minél több eseményt igyekeznünk „kiszervezni” a természetbe. Tudatosan több programot szervezünk, hogy ezáltal is alacsonyabb legyen a „belépési küszöb”, illetve különböző érdeklődések jobban tagolhatóak és ez különösen is érvényes a zenei alkalmainkra.

Jelen helyzetben megfelelő egyházi önkéntest találni egy-egy szolgálati területre, pl. egyházfi – ezt bátran mondhatom – általánosságban nagy kihívás a MEE-ban.

Nálunk ez egy teljes állás, szolgálati lakással. Egy férfi élt ott a családjával, amíg ő volt az egyházfi. Ezt a lakást mi felújítottuk és létrehozunk benne egy kávézót, ami minden nap nyitva van. Oda el lehet menni kávé inni, s mellette beszélgetni. Általában önkéntesek vannak ott, akik kávé készíténe. Van egy pékség, aki nekünk adományozza azokat a péksüteményeket, amelyek megmaradnak, mert már nem tudnák azt értékesíteni. Mi elmeheztünk érte és felhasználjuk.

Ez az egész projekt nem volt olyan egyszerű, mert mindig vannak kérdések. De szinte minden nap nyitva van és vannak ott más alkalmak is. Az idősebbek

A kórus szolgálat a Joensuu-Pielisensuu-i templomban.

Tiina Wiberg igazgató lelkész (kirkkoherra) az újonnan beiktatott gyülekezeti munkatársakat köszönti.

például zoknit kötnek – egy hölgy tanítja őket – vagy például a fiatalok szerda esténként összegyűlnek ezen a helyen.

Az elmúlt években olyan istentiszteleteket is elkezdtünk, amikor a zenei csoportok jönnek, és a gyerek-és ifjúsági csoportok közösen szolgálnak egy istentisztelet keretén belül.

Aztán vannak ezek a „megmaradt” enivalók – amit a diakóniai – szeretetszolgálati szociális munkában is – felhasználtunk. Havi kétszer, vagy hetente(?)... Sailát kellene megkérdezni... (Saila is a látogató csoport tagja volt – Szerk.) az emberek jöhetnek reggelizni, főleg idősek jönnek. Van aki azt mondta, meg tudná engedni magának hogy főzzön egy kását magának – de hogy „olyan szép együtt lenni, együtt enni, beszélgetni”. Tehát ez nem csak gazdasági értelemben ad hozzá az emberek életéhez. Igyekeztünk, hogy többet legyünk kinn a természetben és ezért ún. imaösvényeket készítettünk.

A gyülekezeti élet folytonosságáról sokat gondolkodom mostanában... A vezető/igazgató lelkésznek ebben kiemelt a szerepe, de végül ki dönt abban, hogy ki lesz a következő első-lelkész(nő)?

Amikor felszabadul ez az állás – mondjuk én, aki most az első lelkész vagyok, ha maradnék nyugdíjas koromig – akkor, amint felszabadul az állás, a presbitériumi vezetőségnek el kellene döntenie, hogy szabad marad-e ez az állás. Amikor ezt a döntést meghozzák, akkor meghirdetik és lesz egy pályázható állás. A gyülekezet dönt. Ez egy választás – amikor az első lelkészről döntenek.

Ennek két módja van: a presbitérium dönthet a lelkész személyéről vagy a gyülekezet minden felnőtt tagja szavazhat. Ha a presbitérium dönt, akkor minden szolgáló lelkész (akinek megvan a megfelelő végzettsége, és megfelel az elvárásoknak és nincsenek fegyelmi ügyei). Olyankor megvizsgálja a jelölteket az egyházkerület és javaslatot tesz arról, hogy kit támogatnak, ki szerintük a megfelelőbb az állásra.

Újabbban van pszichológiai teszt is – én is átmentem ezen – én voltam egyébként az első vezető lelkész, akit pszichológiailag is megvizsgáltak. Ha pl. nyolc jelölt van, akkor mondjuk három lelkészre javaslatot tesz, nyíltan, sorrendben. >Te vagy a fő jelöltünk, te a harmadik<. De végül bármelyik lehet, az emberek döntése alapján.

Azt mondják, korábban ez sokkal inkább arról szólt, hogy az utód milyen lenne lelkészként, nem arról, hogy milyen lenne vezetőként. Az aki jól prédikál, vagy jól énekel, vagy „színpadképesebb”, az a múltban előnyvel indult... Szóval még mindig van döntési lehetősége a gyülekezeteknek. De végső soron nem tudhatták pontosan, kit kapnak új lelkészként – hogy vezetni is tud-e majd és prédikálni is? Amikor mindenki szavazhatott, akkor viszont sokszor alacsony volt a részvételi arány. (Na, ezt még sosem meséltem el ilyen részletesen németül – nevet...)

Fordítás: **Frankó Dóra**

Köszönöm a beszélgetést! A Lutherrózsa olvasói nevében is Isten áldását kérjük Joensuu-i testvéreinkre és kérem add át üdvözléseinket!

A zene nyelvén

Beszélgetés Mikko Juntunen-nel,
a Joensuu-Pielisensuu-i
testvérgyülekezetünk kántorával.

A musica sacra nagyon fontos a liturgiában, mert ez graduálé/lépcső az Istenhez. Manapság az egész zenei világ megváltozott. A reformáció alapvető gondolata: Ecclesia semper reformanda est - e szerint az egyháznak folyamatos megújulásra van szüksége – az egyházzeneben is. Ennek gyakorlati megvalósulásáról kérdeztem beszélgetőpartneremet.

Úgy hallottam, hogy a zenei szolgálatotokon keresztül sok fiatal tudatok elérni... Hogyan történik ez és mi a szerepe ebben egy finn kántornak?

A kántor szerepe nagyon fontos a gyülekezeti életben. A kántor összefogja a dolgokat: a kapcsolati hálóban nála futnak össze a szálak. A másik kántor például sokat dolgozik az iskolában, és ezen keresztül az iskolákban végzett munkán keresztül sokakat tud elérni, egyfajta szabadon választott délutáni foglalkozás (zenei szakkör) formájában dolgozva ott tovább.

Nálunk például már az első osztályban kezdődik ez – és az a mögöttes gondolat, hogy érettségiig tart. Ez egy olyan ösvény, ami végigvonul tehát ezeken az éveken. Ez a munka egy jelentőségteljes kitüntetés is elnyert a tavalyi évben. A gyermek-és ifjúsági munkában a másik kántorunk, Tiina vesz részt elsősorban.

Milyen zenei stílus a kedveltebb a fiatalok körében? Inkább könnyűzenei, spirituálé vagy inkább klasszikus irányba mutat? Esetleg mindenféle?

Igazából a zenei stílust, egy műfajt nehéz megnevezni. A szabadidejükben fülhallgatóval biztos nagyon sokféle zenét hallgatnak – olyasmit, amit mostanság mindenhol lehet hallani. A gyülekezeti életben, amikor arra gondolunk, milyen dalok születnek jelenleg a gyerekeknek és a fiataloknak, akkor azt mondanánk, hogy könnyebbek: könnyedebbek, frissebbek, többféle hangszert használnak. A Joensuui Könyvtárban járva, a zenei részlegben az

énekeskönyvek között az egyik polcon találtam egy olyan énekeskönyvet/szekciót, amin az állt „lelki popzene”. Ilyen műfaj igazából nincs... de kitalálták.

Most lett egy új énekeskönyvünk – Új gyülekezeti énekek, 79 új gyülekezeti énekkel. Vannak középkori énekeink is, de ezek most újak, ez a 'lelki könnyűzene'.

Ezt a műfajt 'ifjúsági énekeként' ismerjük, amiket a fiatalok gitárkísérettel szívesen énekelnek. Gyülekezetekben rendszeresen részt vesznek-e zenei szolgálattevőként a liturgiában vagy egyéb alkalmakon?

Többféle csoport van – gyerekcsoportok, ifjúsági csoportok, felnőtt csoportok. A mi gyülekezetünkben ez igazából olyan, mint egy piros szál, ami végighúzódik a gyülekezeti alkalmakon: ha nem is minden vasárnap mindenki, de az év folyamán mindig az egyik vagy a másik csoport részt vesz. Vannak hangversenyeink is, de ezek száma kisebb a gyülekezeti alkalmakon való részvételükhöz viszonyítva.

A zene közösséget teremt, a »valahová-tartozás« és egység érzését adja – ez fontos. De hogyan fogadják az idősebb gyülekezeti tagok ezeket az új énekeket?

Összességében azt mondanám, hogy az idősebbek is örömmel fogadják ezeket – örülnek annak, hogy a gyerekek és a fiatalok eljönnek az istentiszteletre, hogy látni tudják: ó, ilyesmit csinálnak! Alapvetően így fogadják, de természetesen mindig van, aki nem kedveli. De általában jónak tartják.

A gyülekezeti énekeskönyv, amit mi használunk, 1984-ben adták ki és általában 40-50 évenként van egy megújítás, átszerkesztés, ami nálunk épp most zajlik. Nálatok mikor volt a legutóbbi ilyen nagy énekeskönyvi átdolgozás?

Nálunk 1986-ban újították meg, illetve 2016 óta használjuk ezt a „Kiegészítő Füzetet az Énekeskönyvhöz”, amiben az előbb említett 79 új ének található. Az egész énekeskönyvet azóta nem újították meg.

Mikko Juntunen a veszprémi evangélikus templom orgonájánál.

Tiina említette, hogy nálatok évenként egy kántornak körülbelül száz temetésen kell résztvennie. Hogy néz ki egy átlagos munkaheted?

Hétfőn és kedden szabadnapom van. A szerda közös nap általában mindannyiunk számára a gyülekezetben, aznap vannak a *munkamegbeszélések*, közös időpontok, amikor különböző eseményeket megtervezünk, együtt átbeszélünk; és szerda este van még egy *kórusalkalom* is.

Csütörtökönként különböző gyülekezeti alkalmak szoktak lenni. Este van a templomban egy „klub” a fiataloknak, illetve ekkor van az ukulele-oktatás. Pénteken és szombaton vannak a temetések, és esetleges házasságkötések – utóbbiak mostanság viszonylag ritkábban. Vasárnap vannak a különböző istentiszteletek. Ezek mellett vannak még más alkalmak is, amiken részt veszek – születésnapünnepi alkalmak az időseknek, áhítatok idősotthonokban, és egyéb alkalmakon áhítatok, például nyáron is. Így minden programgazdag hét más egy kicsit.

Ezek a kántori szolgálatokkal gazdagított alkalmak közül melyek azok, amik leginkább bevonzzák a híveket a gyülekezeti életbe?

A kórus-próbán, zene-oktatáson vigyázunk arra, hogy ne támasszunk magas elvárásokat az emberekkel szemben. Fontos, hogy az emberek jöhessenek. Nem kérdezzük meg, hogy milyen jól énekel, vagy milyen szinten zenélsz, tanulj meg gyorsan egy hangszeren.

Nem kérdezzük meg azt sem, hogy a mi gyülekezetünkhöz tartozol-e? Valamilyen fajta értelme azért kell, hogy legyen annak, amit csinálnak, s bár nem kerül semmibe, de odafigyelünk a minőségre.

Töreksem arra, hogy meglegyen egy megfelelő színvonal, hogy ne vegyem „félvállról”.

Mi a következő nagyobb zenei projektet, mire készülsz jelenleg?

Ősszel van egy ünnepünk, 110 éves lesz idén a *Pielissensu-i Gyülekezet*, erre készülünk. Szeptember 21-én ünnepelünk akkor és azt tervezzük, hogy minden kórusunk és zenei csoportunk részt vegyen az ünnepi istentiszteleten, és este legyen egy koncert is.

És van egy joensuu-i *Gospel Egyesületünk*, ott én vagyok az elnök. És ez a gospel-egyesület ősszel tart egy hétfégi fesztivált. Erre is már nagyban zajlanak az előkészületek; sok munka van vele.

A Lutherrózsza olvasói nevében is kívánom a zenei szolgálatodra és egész életedre Isten áldását!

Finlandi vendégeink a péntek délutáni szeretetvendégségünkön egy tavaszköszöntő hálaadó korált énekeltek.

A veszprémi evangélikus templomban.

Lelki programokkal telve

Májusi hétvégék (gyülekezetünk 25 éves évfordulója és két konfirmáció ›Tata, Acsád‹) megkoronázása volt számomra az idei EPOT (Evangélikus Presbíterek Országos Találkozója). Az EPOT-on részt venni olyan nekem, mint egyfajta hazaérkezés. Hiszen az evangélikus gimnáziumi és kollégiumi éveimnek, valamint néhány költözésnek köszönhetően elég sok ismerőssel bírok az egyházban. Már az épület előtt megláttam egy korábbi gyülekezetem lelkészét, majd az információs pultnál egy régi barátom teljesített szolgálatot. Nagy öröm volt sok év után újra megölelni egymást.

Tbbb várt és váratlan találkozásban lehetett még részem. Hála töltött el, hogy egyházunk párévenként megrendezi ezt az országos eseményt, és így alkalmat teremt találkozni, kicsit „híreket cserélni” olyan régi ismerősökkel, ritkán látott távolabbi rokonokkal, akikkel valaha együtt vitt életünk útja. Fantasztikus volt megélni azt is, hogy bár a legkisebb történelmi egyház vagyunk hazánkban, meg tudunk tölteni egy ekkora termet, érzékelhettük, hogy nem is vagyunk mi olyan „kicsik”.

Bence Gábor vezetésével a közös nyitó éneklésben az én „fahangommal” is úgy érezhettem, mintha egy hatalmas, gyönyörűen csengő kórusban énekelnék.

Az idei találkozó a „Szolgálatra, tette készen” tematikára épült. (Az énekeskönyvünk 475. énekének 2. versszaka alapján. Folytatva az előző találkozón az 1. versszak első sorával - Elfogadtál és elhívtál - megkezdett együttgondolkodást.) Dél előtt az összes résztvevő számára közös volt a program.

Prőhle Gergely országos felügyelő megnyitó beszédében arra hívta fel a figyelmet, hogy bár a híreket olvasva azt valószínűsíthetjük, hogy egy nehezebb időszak vár ránk, de ne felejtsük, hogy mi mindnyájan egyek vagyunk Krisztusban (Gal 3,28), és Rá tekintve bármi is történhet a világban és körülöttünk, nekünk tőle jövő erőnk van megmaradni a szeretetben és növekedni a közösségben. Három rövid gondolatébresztő és nagy erővel ható előadás következett ezután:

Az elhívás, kihívás, meghívás hármassága

Varga Gyöngyi – akit még teológus korából az őrimagyaródsi hittanárakból gyerekkoromból ismerek, és aki ma már az Evangélikus Hittudományi Egyetem Őszötvetségi Teológia Tanszékének tanszékvezetője, teológus, lelkész – Mózes elhívás történetében azt a párhuzamot emelte ki, ami Mózes és köztünk lehet abban, hogy az elhívásunkkor alkalmatlannak éreztük magunkat és bizonytalanok vagyunk. De Isten – ahogy Mózesnek – nekünk is minden kérdésünkre és kételyünkre válaszol, és azt ígéri, hogy Ő velünk lesz. Nekünk pedig az egyetlen és legjobb lehetőségünk Benne bízva követni Őt. Az előadásban nagyon szépen végig vitt bennünket ezen a párbeszéden és annak üzenetén, itt és most, mindannyiunk számára. (Mindenkint biztatók, hogy olvassa el a történetet ezzel a szemmel Mózes 2. könyvének 3. és 4. fejezetében.)

Járay Márton református lelkész, lelki-gondozó, a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetének egyetemi tanársegédje a kihívásról szóló előadásának elején a geometriai vektor képét hozta elénk, melynek eleje, vége és iránya is van, sőt erővel is bír. Ahogy a kihívásaink is.

Majd pedig olyan kérdéseket helyezett a szívünkre, amelynek megválaszolásával a nehézségeinkkel is jobban meg tudunk bírni.

közni, mert a helyes irányra, és a megfelelő erőre találhatunk általuk. Csak néhány ezek közül: A kihívás hol talál? Jó ott nekem, vagy csak megszoktam? Hova akarok eljutni? Isten elhívásában erősít meg ez a kihívás vagy a sátán tesz próbára? Kihívásainkban tudunk-e segítséget kérni és elfogadni? Biztosan egyedül kell-e megbirkóznunk a feladatokkal? Magányosak vagyunk-e, vagy vannak-e, lehetnek-e velünk, értünk imádkozó társak mellettünk? Jól vagyunk-e közben a bőrünkben? Törődünk-e magunkkal is?

Südy György, a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközség felügyelője elfogadta a számára óriási kihívást jelentő meghívást, hogy a Meghívásról beszéljen. Mert aki csodákat él át, hogyan történhetne, hogy ne beszéljen róluk? – tette fel a kérdést nekünk is, miután elmesélte saját életének bizonyosságait arról, hogy hogyan és miből szabadtotta meg az Úr. Megtudhattuk azt is, hogy miért akkora kihívás számára akár ez, akár más szolgálat is: mert dadogós. Ezt azonban el kellett hinnünk neki, mert – ahogyan azt előre jelezte – szolgálat közben, amikor az Úrra tekint, ez már nem akadályozza. (Egyetlen egyszer volt tettenérhető, akkor is csak azért, mert tudtuk ezt az információt.)

Ő is nagyszerű, szemléletváltoztató kérdéseket tett fel. Például: Ha Isten elhívott gyermekei vagyunk, akkor mások meghívása nekünk is feladatunk, nem csak a lelkészeknek. Mi alapján döntjük el valakiről, hogy az ő üdvössége nem számít? Válogatunk? Őt szeretném látni a mennyben, őt viszont nem? Mi alapján döntöm el? Valóban hisszük-e, hogy aki nem jut hitre, az elkárhozik? Ha igen, akkor felelősségem van abban, hogy az örömhír eljusson mindenkihez, válogatás nélkül.

Feltette azt a kérdést is, hogy ha elme-gyünk valahova életünk párjával, akkor vajon bemutatjuk-e őt a többieknek? Jézus vajon az életünk része-e annyira, hogy örömmel mutassuk be őt másoknak? Meghívásunk többféle is lehet: ima, szó, tett. Kikért szoktunk imádkozni? Hogyan szólunk a másikhöz? Akár az újonnan betérőkhöz? Megmutatkozik-e a hitünk az életünkön?

Még ha nem is érezzük komfortosnak a tanúságtételt, Isten ahhoz is erőt tud adni. Ugyanakkor sokszor elég hozzá egy mosoly, vagy pár kedves szó: „Örülök, hogy itt vagy!” (Ennek erejét rögtön ki is próbálhattuk, mert az volt a kérdés, hogy forduljunk oda a közeliünkben olyanokhoz, akiket még nem ismerünk.)

Előadásán végig átvitt az az erő és lendület, ami hitelessé tette a mondanivalóját, és inspirálóan hatott. Ezt koronázta meg a fantasztikus kérdéssel: „Tegye fel a kezét, aki ezek után nem fog hívogatni az egyházban!” Miután minden kéz lent maradt, ezzel búcsúzott: „Senki? Misszió: pipa!” :)

Mialatt a színpadot átrendezték, Koszta István, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspökhelyettese hívogatott a

Barcasági és a Királyföldi Csángó Magyarok 3. Zarándoklatára, melyet 2026. július 2. és 5. között tartanak majd Barcaság és Hétfalú gyülekezeteiben. (Akit érdekel az esemény, bízatom, hogy nézzzen utána a részleteknek, és tervezzen vele jövőre!) Egy lelkészeknek szóló hirdetés után az Evangélikus Konfirmandusok Országos Találkozója (EKOT) is hívogattak, melyre szeptember 27-én kerül sor. Erre is lehet készülni.

A hűség és hiteles szolgálatról

Galambos Ádám az Országos Iroda gyülekezeti és missziói osztályának gyülekezeti referense, az Evangélikus Információs Szolgálat munkatársa vezetésével panelbeszélgetés következett:

- Malik Péter Károllyal, a Filadelfia gyülekezet lelkészével,
- Szabóné Mátrai Marianna nyugalmazott lelkésszel, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézetének egykori vezetőjével, a Lelkipásztor teológiai szakfolyóirat korábbi főszerkesztőjével,
- Takácsné Papp Erzsébettel, a büki gyülekezet felügyelőjével, katekétával, lelkészjelölttel
- Liska András a Déli Egyházkerület felügyelőjével, régész, muzeológussal.

Nehéz röviden összefoglalni egy ilyen tartalmas és sokrétű beszélgetést, mégis kísérletet teszek rá. Az én számomra a személyes példákkal, tapasztalatokkal és élményekkel teli válaszok a következő üzenetekben váltak eggyé:

Mi, emberek korlátozott eszközökkel és hatással bírnak, ezért csak akkor és abban tudunk a szolgálatunkban működni, amikor és amiben teljes mértékben ráhagyatkozunk a hatalmas, szent és mindenható Istenre. Ehhez az imádság, a bibliaolvasás és a lelki kísérés, mint láthatatlan tevékenységek alapvetőek. Nélkülük a látható tevékenységek sem lesznek hatékonyak, hiába teszünk beléjük egyre több energiát.

Ha ezek a láthatatlan tevékenységek a mindennapjaink részei, életünk útmutatói, és így Isten vezetésére hagyatkozva szolgálunk, akkor nem vállalunk sem többet, sem kevesebbet, mint amit az Úr ránk bízott. Akkor le tudjuk adni azt is, ami már nem dolgunk, és el tudjuk kezdeni vagy végezni azt is, ami emberileg lehetetlennek tűnik. Akkor hálások tudunk lenni mindenért.

És akkor valóban az Urat ismerhetik meg rajtunk keresztül az emberek, és szeretni tudjuk egymást - legyünk akár lelkészek, presbíterek vagy títulus nélküli gyülekezeti tagok.

Az inspiráló és egyben elgondolkodtató, hiteles előadások után az ebédszünet ismét a találkozások színtere is volt, majd sok kis párhuzamos szekcióbeszélgetés közül lehetett választani.

En Deák László, a Kispesti Evangélikus Egyházközség lelkésze, a Pesti Evangélikus Egyházmege esperese és Győri Gábor Dávid országos missziói lelkész által vezetett „Hatalmat adott nekik.” (Mk 6,7) – Küldetés az evangélium továbbadására” című, együttgondolkodásra hívó interaktív előadására mentem be.

A tanítványok kiküldetésének története alapján együtt gondolkodtunk el azon, hogy mik voltak és lehettek a tanítványok kérdései Istenhez; mik a mi kérdéseink; és mik lehetnek ezek közül az örökérvényűek. A modern technikát segítségül hívva mindannyiunknak lehetősége volt válaszolni egy

applikációban, melyeket összesítve a kivétlőn láthattunk.

Ebből kiderült hogy mi, mai tanítványok is küzdünk az evangélium továbbadásával kapcsolatban az alkalmatlanság érzésével, az elutasítástól való félelemmel, a hogyanok miatti bizonytalansággal.

Megvizsgálva azonban Jézus válaszait, hogy hatalmat ad nekünk, hogy ott van közöttünk, hogy életeteket változtatott meg (vámsszedőből, halászból, zélótából stb. lett tanítvány), az utolsó kérdés nyomán az is kiderült, hogy Általa és Tőle bátorságot és megerősítést kapunk, a megszentelődés útjára léphetünk, és Ráhagyatkozhatunk.

Örömmre szolgált rögtön a szekcióbészélgetés után megosztani más előadáson résztvevő ismerősökkel mindazt, amit kaptam, ezzel is mélyítve bennem az üzenetet.

Az újabb régen látott ismerősökkel (volt kollégiumi szobatársam szülei, volt osztálytársam, évfolyamtársam stb.) való beszélgetések még jobban erősítették bennem az örömet.

Így ülttem be a záró Istentiszteletre, ahol Szemerei János elnök-püspök 1Kor 19,2–8 alapján arról beszélt, hogy Illéshez hasonlóan mi is megfáradhatunk olykor. Velünk is előfordulhat, hogy minden igyekezetünk ellenére úgy tűnik, mintha összeesküdne ellenünk a világ, hogy elkeseredünk tehetetlenségünkben. De ahogy Illérről is gondoskodott az Úr, ahogy neki is megmutatta önmagát, úgy nekünk is adhat megújulást, új erőt, új életet.

Széles Anikó felügyelő

Az EPOT-on voltunk...

Az evangélikus presbiterok idén is megrendezték országos találkozójukat Budapesten, 2025. május 30-án, szombaton. Gyülekezetünkben is részt vettünk, hogy az ott hallottakkal gazdagodjunk, beépíthessük a tatai gyülekezet életébe. Széles Anikó, Gröber Judit, Molnár Piroska, Sziklai Tiborné, Tanczerné Jakus Emőke és Tanczer Ferenc jelentkeztek a rendezvényre.

Szolgálatra, tettekre készen! Ez volt a találkozó mottója, az elhívás által tettekre vagyunk képesek. Közös énekléssel kezdődött a nap, „Már hátrál az éjjel” című éneket zengette mintegy 1800 evangélikus a hatalmas teremben.

Pröhle Gergely országos felügyelő mondott megnyitó-köszöntő beszédet. Dr. Varga Gyöngyi a prófétai elhívásról beszélt. Az elhívásnál nem a „valahonnan”, hanem a „valamire” a lényeges. A szó mindig adott, konkrét viszonyok között hangzik föl, sebek és remények közepette, ahová Isten szándékai, gondolatai leszállnak. „Én, az Úr, elhívtalak az igazságért, én fogom a kezdetet.” Ézs 42,6

A következő előadó Járay Márton volt, aki a „kihívásról” beszélt. Mi az a pont, ahol ér a kihívás bennünket? Mi az az erő, intenzitás, végpont, ami segít, hogy megálljam a helyem? Személyes életének nehézségeit és a hit erejével történő megváltozását osztotta meg velünk.

Südy György a meghívásról beszélt, illetve az „ima-szó-és tett” egységéről. Kiért, miért szoktunk imádkozni? Milyen rendszerességgel? Tudunk-e lelki nagytakarítást végezni? Felvállaljuk-e a hitünket a munkahelyünkön vagy más közösségekben?

A panelbeszélgetés mottója: „Szolgálatra készen – hogyan tovább?” A beszélgetés résztvevői: Galambos Ádám moderátor, Liska András, Malik Péter Károly, Szabóné Mátrai Mariann és Takácsné Papp Erzsébet. A fő mondanivalója, hogy az Isten szavát kell továbbadni, ami hatalmas felelősség. Az Isten a gőgösöknek ellenáll, a szerényeket felemeli, az egókat kisebbre veszi. Szerényen kell nagy dolgokat tenni, egymást keresve, alázattal!

Ráutaló magatartással is megtudhatjuk, hogy hívó-e, akivel beszélgetünk? Hitelesen, őszintén beszéljünk a személyes hitünkről. Fontos, hogy olyan feladatot vállaljunk, amit el is tudunk végezni. A lelkesnek legyenek megfelelő munkatársai, segítői. Szeressünk a gyülekezetet, a lelkesünket, és tudnunk kell, hogy nem vagyunk egyedül, a Jóisten szeretete mindig velünk van. A panelbeszélgetés után ebéddió volt, az előre megrendelt, nagyon finom ebédet közösen fogyasztottuk el, és egy kávét valamint italt (vizet vagy üdítőt) is kaptunk. Ebéd után a szekcióbészélgetések következtek.

„A gyermekek és az ifjúság megszólítása a gyülekezetben laikus szolgáltóként” – Grendorf-Balogh Melinda és Keczkó Szilvia mondták el tapasztalataikat az ifjúsági munkáról. Sok jó ötletet hallottunk, illetve azokat is elmondták, amik nem voltak a legsikeresebbek. A beszélgetés kezdetekor kisebb csoportokba rendeződtünk, ahol megismerve egymást, elmondtuk, hogy ki honnan érkezett, milyen területen tevékenykedik. Mi a Kisberről érkezett presbiterekkel kerültünk egy csoportba, bemutatkoztunk egymásnak és beszélgettünk a gyülekezetünkben végzett munkánkról.

Az előadók hangsúlyozták, hogy a jövő nemzedéke ne kövesse el azokat a hibákat, amiket az őseik nem jól oldottak meg. A generációk jelenléte áldássá váljon! Fontos a kreativitás, a rugalmasság és a megértés. Tudjuk, hogy mindenki mögött van egy család is, ezt mindig szem előtt kell tartani, amikor feladatokat vállalunk. Elhangzott, hogy a középiskolások kötelező 50 óra szolgálatát, – amit önkéntesként kell teljesíteniük – jó lenne, ha a gyülekezetben végeznék.

Külön hangsúlyt kapjon a konfirmációs időszak, ami valójában az elköteleződés ideje. A konfirmáció utáni idő éppen ezért nagyon fontos az elhívás, elköteleződés, a segítségnyújtás, az odafigyelés szempontjából. Példaként elhangzott, hogy a konfirmáció után a fiatalok jó része részt vesz:

- a bibliakörökben
- táborokban,
- időseknek segítenek (akár abban is, hogy amikor a templomba érkeznek, segítenek lenémítani a telefonjukat, utána pedig visszaállítani, vagy más telefonos segítséget nyújtanak)
- kézimunkázni tanítanak
- kisebb gyerekekre figyelnek
- fotókat, videókat készítenek
- Istentiszteleteken olvasnak fel.

A beszélgetés végén a jelenlévők tapasztalatait, javaslataikat hallgattuk meg. Gyökössi András gondolataival zárult a beszélgetés: „A lelkeségünket az határozza meg, hogy a Biblia milyen ajtókat nyit meg. Boldogok, akik nevetni tudnak önmagukon, mert nem lesz vége a szórakozásuknak.”

Még egy szekcióban tudtunk részt venni, mégpedig „A Lélek a gyülekezetben – Hogyan tanulhatunk a Bibliából?” - a Luther Kiadó programja. Benkőczy Péter, Miklósné Székács Judit és Varga Gyöngyi moderálták ezt a témát. Hangsúlyozták, hogy mindent ajándékba kapunk, Isten partnernek tekint bennünket. A lelkeségünket az határozza meg, hogy a Biblia milyen ajtókat nyit meg számunkra. Külön hangsúlyt kapott Varga Gyöngyi: Fellegajtó c. könyve, amit jó szívvel ajánlottak a résztvevőknek.

A beszélgetés után megint együtt voltunk a nagyteremben, ahol ismét közös éneklés, hangszeres zenélés és Úrvacsorával egybekötött záró Istentisztelet volt. Az Istentiszteleten ígét hirdetett Szemerei János elnök-püspök, a liturgia szolgálatban Fabiny Tamás püspök és Kondor Péter püspök szolgáltak, a zenei szolgálatot Bence Gábor és a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség zenekara végezte. Közreműködtek a SziluArt Műhely diákjai.

A találkozó zárásaként az evangélikusok „himnuszát” énekeltük: „Erős vár a mi Istenünk!”

Köszönjük, hogy részt vehettünk ezen a rendezvényen, hálát adunk a Jóistennek, hogy velünk volt ezekben az órákban is.

Tanczerné Jakus Emőke presbiter

Nyári hittantábor

2025. június 30. – július 2.
Kistemplomunkban

„Isten szeretet”

1. nap: Isten szeretetből terem
2. nap: Krisztus szeretetből szól
3. nap: A Szentlélek Egyházba hív

Tudnivalók:

Szokásos **háromnapos hittantáborunk** foglalkozásai **9-16 óra** között zajlanak.
Érkezés: 8-9 óra között, utána játékos foglalkozások és tanulás – külön a kicsiknek és a nagyobbaknak. Délben étkezés (helyben) – ahogyan korábban is, az ételt rendeljük/hozzátjuk.

A tábor költségeinek fedezésére adományokat köszönettel elfogadunk!

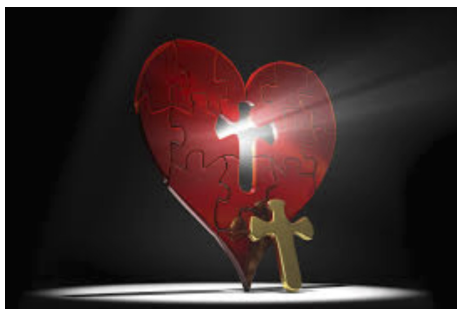
Részvételi díj: **gyermekenként napi 1000 Ft.**
Jelentkezés: Széles Anikó felügyelőnél

Támogatás

Evangélikus Egyházközség Tata
számlaszáma:

63200119-14926282

Egyházfenntartói járulékát,
adományait itt is tudjuk fogadni.
Támogatását köszönjük!

**„Segítsünk másokon!
Mert a mások is mi
vagyunk.”**

Martin Luther

Olvasd, linkeld!
Vidd el az otthonmaradtaknak!
Itt olvashatóak a korábbiak:
http://tata.lutheran.hu/ujsag_hirlevelek.htm

„Hittel és nevetéssel
még a fájdalom is
enyhül...”

Fogós kérdés

A papot megszólítja az egyik híve:
- Atyám, Ön szerint helyes dolog valakinek a nyomorúságából hasznot húzni?

- Dehogy, fiam.
- Akkor legyen szíves visszaadni azt a húszezer forintot, amit tavaly, az esküvőnk előtt adtam önnek.

Nagy Igazság

- Mi van a pap sírkövére vésvé?
- ???
- Vizsgázni mentem.

Szemlnárluml vizsga

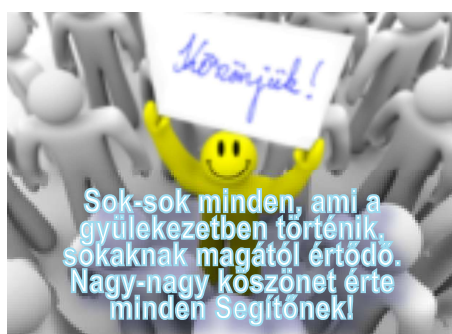
A kispapnak szóbeli vizsgája van. Lejár a vizsga, kijön a teremből, seminarista társai faggatni kezdik:
- Na, mi volt?
- Hát, úgy beszélgettünk, mint egy pap a pappal. Mikor kérdezett, én vetettem a keresztekét, mikor választam, akkor meg ő vetette a keresztekét...

Anekdota

Székelyudvarhelyen történt 1957-ben. Az egyházköri évi rendes közgyűlés a székelyudvarhelyi lelkeszt, *Dr. Szász Dénes*-t választotta esperesnek. A köri felügyelő-gondnok így köszöntötte a teljes egyhangúsággal megválasztott esperest: „*Isten áldja meg az új esperest, hogy jól végezhessen egyházköri szolgálatát e nehéz időben. Igaz ugyan, hogy az új esperesünk „szász”, de hála Istennek jól tud magyarul és így megérthetjük egymást.*”

Büszkeség

- *Büszke vagyok arra, hogy zsidó vagyok* – mondta egyszer a bölcs rabbi –, hiszen ha nem lennék büszke, akkor is zsidó lennék. Akkor meg már miért ne legyek legalább büszke?

Maradjunk kapcsolatban!

Kedves Testvéreim! Kapcsolattartásunk legegyszerűbb és leghatékonyabb formája az email-en keresztül. **Ezért szeretném azt a titkosan kezelt email-listámat tovább bővíteni, ami az információ-áramlásunkat nagyban segíti.** Ezért akik nekem elküldik emailcímüket, azok a Lutherrózsát és minden Gyülekeztünkre vonatkozó információt gyorsan és időben megkapnak.

Bővítsük közösen a listánkat!

Kérdezzünk rá el-elrejtőzködő evangélikus testvéreinkre, hogy ők vajon kapják-e rendszeresen a hírleveleinket? S ha vannak ismerőseink, barátaink között olyanok, akiket érdekel az „evangélikus élet”, ajánljuk bátran nekik is ezt a kapcsolati lehetőséget! Az emailcímek bizalmas adatok, ekképpen kezelem őket, harmadik félhez nem kerülnek és a listáról leiratkozás természetesen bármikor lehetséges. *frankom*

Keress, bízz, cselekedj!
Melletted leszünk!

**Lélekkel,
ismerettel**

1%
Magyarországi Evangélikus Egyház
Technikai szám: 0035

+1%
Döntsd el az evangélikus alapítványaidat!

Magyarországi
Evangélikus Egyház
Technikai
szám: **0035**

EVANGÉLIKUSOK VAGYUNK
és te?

DR. FÁBIÁN TAMÁS
a Nyugati (Dunántúli)
Evangélikus
Egyházkerület püspöke

DR. FÁBIÁN TAMÁS
az Északi Evangélikus
Egyházkerület püspöke

KONDOR PÉTER
a Déli Evangélikus
Egyházkerület
püspöke